

Mielensäpahoittaja tulee Ylistaron elokuvajuhlaan

Festivaali Seinäjoen kaupunginorkesteri on tapahtuman uusi yhteistyökumppani.

YLISTARO Filmiä ja valoa -festivaali esittää marraskuussa elokuvateatteri *Matin-Tuvassa* sekä uusia kotimaisia elokuvia että harvinaisuuksia elokuvarkiston kätkeistä. Elokuvajuhlan ohjelmistossa näkyvät jääkäriliikkeen 100-vuotisjuhluvuosi ja Napuen taistelun 300-vuotismuistovuosi. Niihin poraudutaan kuvien lisäksi esitelmin ja keskusteluihin.

Tapahtuman teemaksi on valittu *Periksi ei anneta*. Festivaalijohtaja **Anssi Luoman** mukaan se sopii esitettäviin elokuviin, eteläpohjalaiseen kansanluonteeseen ja ankeisiin taloudellisiin aikoihin.

Orkesteri on innoissaan.

MILLA VIRTA

– Elokuvissa kuvataan ihmisiä, jotka vastoinkäymistä huolimatta jaksavat yrittää eteenpäin.

Antti Litja on Suomen elokuvasyksyn puhutuimpia näyttelijöitä. Hän esittää pääosan elokuvassa *Mielen-*

ELINA KOSKI

Filmiä ja valoa -festivaalin markkinoinnista vastaava **Majja Korman** ja festivaalijohtaja **Anssi Luoma** ovat suunnitelleet tapahtuman ohjelmaa **Jorma Jokisal**on ja **Milla Virran** kanssa.

säpahoittaja, jonka on nähnyt jo yli satauhatta katsojaa. Sekä Litja että elokuva tulevat marraskuussa Ylistaron elokuvatahtumaan. Dome Karukosken ohjaama elokuva perustuu Tuomas Kyrön romaaneihin. Kirjailija selvitti kaikista narsevan *Mielensäpahoittajan* syntyä vieraillessaan festivaalilla viime syksynä.

– Elokuvaa on hyvin tehty. Se ei ole sketsitarina. Yleisö on nauranut ja itkenyt, Luoma kertoo.

Salatut elämät -televisiosarjaan perustuva kauhu-elokuva *Nightmare 2 -painajainen jatkuu* saa festivaalilla ennakkoesityksensä.

Ohjelmistoon on suunnitella myös muita ennakkoesityksiä. Lopullinen ohjelmisto ja vieraat varmistuvat

SEINÄJOEN KAUPUNGINORKESTERI

Seinäjoen kaupunginorkesteri soittaa *Filmiä ja valoa -festivaalilla* kahtena päivänä.

elokuvien valmistuttua. Festivaali esittää aiempien vuosien tapaan 12 tai 13 elokuvaa.

Paikallisdokumenttina nähdään isokyröläisen kä-

sikirjoittaja-ohjaajan **Juha Rinnekarin** *Isoviha*. Isossa-kyrössä ja Oravaisissa kuvattu elokuva saa festivaalilla ensi-iltansa.

Elokuvaa on Rinnekarin, Matti Loukolan, Manne

MAREK SABOHAL

Antti Litja on puhaltanut hengen **Tuomas Kyrön** luomaan *Mielensäpahoittajaan*. Kirjat ja näytelmät saivat tänä syksynä rinnalleen elokuvan.

Heikkilän ja Sirkku Rinnekarin käsikirjoittama. Napuen taistelun jälkeiseen isovihaan kauteen ajoittuva dokumentti painottuu siviiliväestön kärsimyksiin.

– Se paljastaa, millaisia taakkoja Suomi sai isovihaan ajalta perinnökseen ja kuinka niistä on selvitty, ohjaaja selvittää.

Festivaalin klassikko on Carl von Haartmanin ohjaama *Korkein voitto*. Vuonna 1929 valmistunut mykkäkelokuva kertoo Helsinkiin saapuvasta vakoojasta, madarne Verasta.

– Äänielokuvan aikana elokuvaa ei ole esitetty, ja festivaalilla se herätetään eloon Seinäjoen kaupunginorkesterin säestämänä. Saamme esitettäväksemme kunnostetun filmikopion, Luoma selvittää.

Näytöksessä soittaa kapellimestari **Tuomas Rousin** johtama 13 muusikon vahvuinen orkesteri. Yrjö Hjt on sovittanut musiikin elokuvan alkuperäiskappalei-

den pohjalta. Yleisö kuulee ainakin Merikantoa, Sibeliusta ja tunnelmamusiikkia, paljastaa kaupunginorkesterin intendentti **Milla Virta**.

Orkesterissa soittavat jouset ja puhallinkvintetti, lyömäsoittaja, pianisti ja trumpetti.

– Orkesteri on innoissaan. Meillä on ollut silloin tällöin elokuvahankkeita, ja yleisö on pitänyt niistä. Elokuvasta puoli toista tuntia, joten siihen mahtuu melkoisesti nuotteja, Virta kertoo.

Seinäjoen kaupunki vaatii säästöjä myös kaupunginorkesterilta.

– Säästöt huolestuttavat, mutta yhteishankkeiden avulla selviydyimme eteenpäin. Kulttuurikaan ei anna periksi.

ELINA KOSKI

➔ **Filmiä ja valoa festivaali** *Matin-Tuvassa* Ylistarossa 20.–24. marraskuuta.

Jääkärimarssi soi Matin-Tuvassa

YLISTARO Filmiä ja valoa -festivaalin aloituspäivänä 20. marraskuuta on kulunut tasan sata vuotta siitä, kun ylioppilaat perustivat Helsingissä Pohjalaisten talossa jääkäriliikkeen. Sen tavoitteena oli irrottaa Suomi Venäjän keisarikunnasta. Nuoria miehiä alettiin värvätä koulutettavaksi Saksaan. Salaisia etappitaloja oli Ylistarossaakin.

Jääkäriliikkeen vaiheisiin paneudutaan *Matin-Tuvassa* tuona iltana kuvan, sanon ja musiikin keinoin.

Aiemminkin *Matin-Tuvassa* vierailut eversti evp. **Jorma Jokisalo** esitelmöi jääkäriliikkeen tavoitteista ja perinnöstä. Keskusteluun osallistuu niin ikään jääkärien historiaan pereh-

tynt Lasse Hokkala Korttejärveltä.

Saksalaisten kuvaama elokuva on harvinaisuus.

ANSSI LUOMA

Illan pääelokuva on Risto Orkon ohjaama *Jääkärien morsian*.

Vuonna 1938 valmistunut elokuva vahvisti kotirintaman mielialaa talvi- ja jatkosodan aikana. Sotien jälkeen elokuva määrättiin poliittisista syistä esityskieltoon, josta se vapautettiin 1990-luvun alussa.

Matin-Tupa sai kuitenkin esittää elokuvan poikkeusluvalla itsenäisyyspäivänä 1980-luvun puolivälissä.

tu vuonna 1917 Lockstedtin koulutusleirillä Saksassa.

– Saksalaisten kuvaama elokuva on harvinaisuus, joskaan sillä ei ole suuria taiteellisia ansioita, festivaalijohtaja Anssi Luoma arvioi.

Illan pääelokuva on Risto Orkon ohjaama *Jääkärien morsian*.

Vuonna 1938 valmistunut elokuva vahvisti kotirintaman mielialaa talvi- ja jatkosodan aikana. Sotien jälkeen elokuva määrättiin poliittisista syistä esityskieltoon, josta se vapautettiin 1990-luvun alussa.

Matin-Tupa sai kuitenkin esittää elokuvan poikkeusluvalla itsenäisyyspäivänä 1980-luvun puolivälissä.

KAVI

Kullervo Kalske ja **Tauno Palo** näyttävät *Jääkärien morsiamessa*.

Suomettumisen aikakaudella evästyksenä oli, ettei näytöksessä pidä elämöidä. Yleisö päätti kuitenkin toisin.

– Salissamme on 201 istumapaikkaa, jotka täyttyivät. Teatteriin tuli noin 240 katsojaa, joten osa joutui jäämään eteiseen, Luoma

muistelee.

Seinäjoen kaupunginorkesterin musikit elävöittävät jääkäri-iltaa musiikillaan. Yksi kuuluvista teoksista on Jean Sibeliuksen säveltämä *Jääkärimarssi*.

Ilta alkaa seppeleenlaskulla jääkärien muistomerkille ja päättyy lukiolaisen puheenvuoroon.

Tapahtuman järjestelyihin osallistuu kaksi eteläpohjalaista perinneyhdistystä. Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistyksellä on Etelä-Pohjanmaalla paikallisosasto. Maakunnassa toimii myös vapausodan ja itsenäisyyden perinneyhdistys.

ELINA KOSKI